

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
07.03.2022. – 11.03.2022.

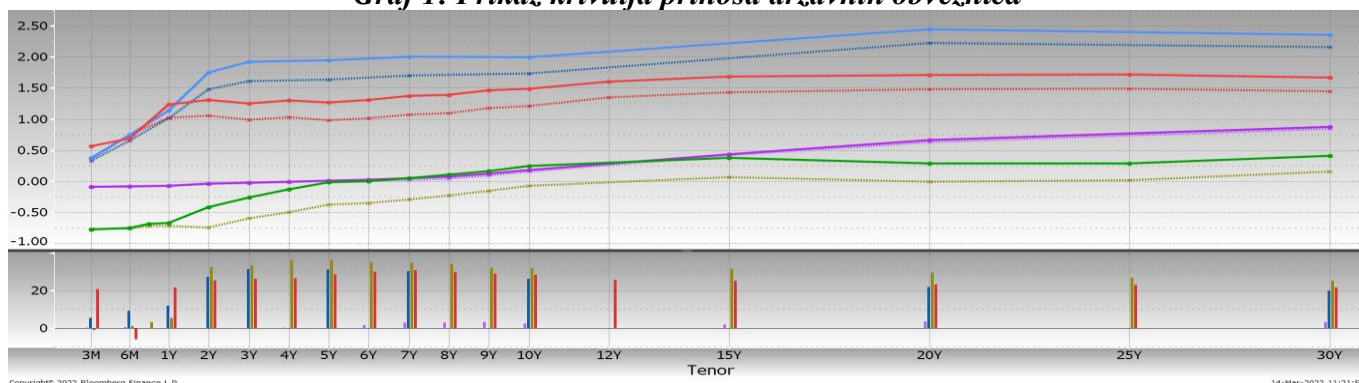
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	4.3.22	-	11.3.22	4.3.22	-	11.3.22	4.3.22	-	11.3.22	4.3.22	-	11.3.22				
2 godine	-0,73	-	-0,41	↗	1,48	-	1,75	↗	1,06	-	1,32	↗	-0,03	-	-0,03	→
5 godina	-0,37	-	-0,01	↗	1,64	-	1,95	↗	0,98	-	1,27	↗	0,02	-	0,02	→
10 godina	-0,07	-	0,25	↗	1,73	-	1,99	↗	1,21	-	1,49	↗	0,16	-	0,19	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	4.3.22	-	11.3.22	
3 mjeseca	-0,733	-	-0,735	↘
6 mjeseci	-0,761	-	-0,750	↗
1 godina	-0,693	-	-0,651	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 11.03.2022. godine (pune linije) i 04.03.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su tokom prošle sedmice zabilježili značajnu korekciju prinosa naviše. Prinosi njemačkih obveznica su na sedmičnom nivou povećani između 32 i 36 baznih poena, dok su prinosi italijanskih obveznica povećani od 27 do 31 bazni poen. Prinosi obveznica eurozone su svakodnevno, s izuzetkom petka, bilježili rast, a dodatni podsticaj rastu prinosa se desio nakon sjednice ECB koja je održana u četvrtak. ECB je u skladu sa očekivanjima zadržala sve glavne kamatne stope nepromijenjenim. Možda najbitniji dio saopštenja na pratećoj pres-konferenciji je bio da **postoji mogućnost bržeg povlačenja kupovina obveznica, što je na tržištu prihvaćeno kao „optimistično“**. Kupovine obveznica u okviru PEPP programa će biti obustavljene na kraju tekućeg mjeseca, dok će se kupovine nastaviti obavljati putem redovnog APP programa, uz smanjene mjesečne iznose od 40 milijardi EUR u aprilu, 30 milijardi EUR u maju te 20 milijardi EUR u junu. ECB je izmijenila smjernice o budućim kretanjima kamatnih stopa koje sada glase: „bilo kakvo prilagođavanje glavnih kamatnih stopa ECB će se desiti nekada nakon obustave APP programa, te će biti postepeno“. ECB je objavila nove ekonomske prognoze prema kojima je, u poređenju sa prethodnim prognozama, za ovu godinu očigledna korekcija stope inflacije u eurozoni naviše, uz istovremeni pad očekivanja rasta GDP-a. Uprkos tome, ECB je ostala pri stavu da bi inflacija trebalo da se vrati ka ciljanom nivou do 2024. godine.

Prognoze ECB za eurozonu

	2022.	2023.	2024.
GDP	3,7% (ranije 4,2%)	2,8% (ranije 2,9%)	1,6% (nepromijenjeno)
Stopa inflacije	5,1% (ranije 3,2%)	2,1% (ranije 1,8%)	1,9% (ranije 1,8%)

Nakon održane sjednice ECB član UV De Gaulhau je izjavio da je ECB razbila „automatsku vezu“ između povlačenja stimulansa i povećanja kamatnih stopa, što znači da sada može proći bilo koji vremenski period koji zvaničnici ECB budu smatrali potrebnim prije povećanja rekordno niskih kamatnih stopa. On je dodao da tržišta nisu dovoljno shvatila promjene koje su najavljene u četvrtak, te da su se investitori više fokusirali na plan ubrzanja obustavljanja neto kupovina obveznica. Sličnu izjavu dao je i njegov kolega Rehn, prema čijem mišljenju nema promjene vezano za pitanje ranijeg ili kasnijeg povećanja kamatnih stopa.

Uprkos dodatnim sankcijama SAD i Velike Britanije na zabranu uvoza nafte i prirodnog gasa iz Rusije, članice EU nisu bile spremne da se tome priključuje, a posebno je protiv bila Njemačka.

Prošle sedmice je objavljena vijest da EU radi na planu zajedničke emisije obveznica, najvjerojatnije velikog obima, kako bi se finansirala potreba za energijom i potrošnja odbrane, a koja je potaknuta aktuelnim dešavanjima na relaciji Rusija – Ukrajina. Istovremeno, iz Rusije je upozoreno da je moguće smanjenje isporuke prirodnog gasa ovoj regiji, kao odgovor na uvedene sankcije.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ MAR	5,3	-7,0	16,6
2.	GDP – EZ (kvartalno) final. IV kvartal	0,3%	0,3%	2,3%
3.	Zaposlenost – EZ (kvartalno) final. IV kvartal	0,5%	0,5%	1,0%
4.	Stopa nezaposlenosti – Italija (kvartalno) IV kvartal	9,0%	9,1%	9,1%
5.	Ukupno zaposleni – Francuska (kvartalno) IV kvartal	0,4%	0,4%	0,5%
6.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G) JAN	5,8%	7,3%	5,9%
7.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G) JAN	-1,7%	1,8%	-2,7%
8.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G) JAN	2,7%	1,7%	1,3%
9.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G) JAN	3,2%	-2,6%	4,8%
10.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G) JAN	-	-19,6%	-8,5%
11.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G) JAN	-	4,5%	12,1%
12.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G) JAN	-	13,9%	8,0%
13.	Industrijske prodaje – Holandija (G/G) JAN	-	26,7%	27,0%
14.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G) JAN	-	7,9%	13,3%
15.	Maloprodaja – Njemačka (G/G) JAN	9,5%	10,3%	0,8%
16.	Maloprodaja – Italija (G/G) JAN	-	8,4%	9,8%
17.	Stopa inflacije – Njemačka (final.) FEB	5,5%	5,5%	5,1%
18.	Stopa inflacije – Španija (final.) FEB	7,5%	7,6%	6,2%
19.	Stopa inflacije – Holandija FEB	-	7,3%	7,6%
20.	Stopa inflacije – Irska FEB	-	5,7%	5,0%

SAD

Prinosi na američke obveznice su zabilježili rast između 26 i 31 bazni poen tokom protekle sedmice. Na optimizam na finansijskom tržištu SAD uticale su vijesti o najavljenim ponovnim pregovorima ministara inostranih poslova Ukrajine i Rusije, koji su održani u Turskoj, a koji su rezultirali neuspjehom u konačnici. Takođe, optimizam je podstaknut i izjavom bliskog saradnika predsjednika Ukrajine, koji je istakao da je ta zemlja otvorena za raspravu o zahtjevima Rusije vezanim za neutralnost, ali da Ukrajina neće predati nijedan pedalj svoje teritorije. Istovremeno, predsjednik Zelenski je pozvao predsjednika Putina na dijalog, ističući da je spreman odustati od članstva u NATO-u, uz pregovore oko spornih teritorija te naglasio da Ukrajina nikada neće biti spremna kapitulirati. Reuters je izvijestio da su ukrajinski i ruski zvaničnici postigli značajan napredak u online pregovorima koji su se vodili tokom vikenda, ukazujući na to da bi za nekoliko dana mogli biti vidljivi pozitivni rezultati. S druge strane,

predsjednik Biden je izjavio da će SAD blokirati uvoz nafte, gasa i uglja iz Rusije, kao dio globalnih sankcija upućenih toj zemlji zbog invazije na Ukrajinu.

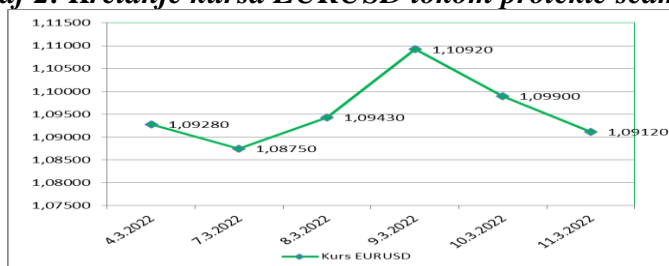
Prema rezultatima istraživanja Bloomberga za mart, ekonomski analitičari prognoziraju da će ekonomija SAD u tekućoj godini zabilježiti ekspanziju po stopi od 3,6%, dok se za 2023. i 2024. godinu prognoziraju stope od 2,3% i 2,1%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je povećana na 6,1% sa prethodno prognoziranih 5,0%, dok je za narednu godinu blago povećana na 2,6% sa prethodnih 2,5%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će FOMC povećati trenutnu referentnu kamatnu stopu za 25 baznih poena na 0,50% na sjednici koja se održava 15. i 16. marta, dok vjerovatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 20%

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	FEB	7,9%	7,9%	7,5%
2.	Trgovinski bilans (u mlrd USD)	JAN	-87,3	-89,7	-82,0
3.	Broj zahtjeva za hipotekarne kredite	4. MAR	-	8,5%	-0,7%
4.	Bilans budžeta (u mlrd USD)	FEB	-214,0	-216,6	-310,9
5.	Zarade po radnoj sedmici (G/G)	FEB	-	-2,3%	-3,0%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	5. MAR	217.000	227.000	216.000
7.	Indeks povjerenje – Univerzitet iz Mičigena P	MAR	61,0	59,7	62,8

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,0928 na nivo od 1,0912, što predstavlja pad od 0,15% na sedmičnom nivou.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Građani u Velikoj Britaniji su značajno povećali ličnu potrošnju tokom februara, nakon što su Covid19 restrikcije uklonjene, iako su očekivanja za mjesec koji slijede sumorna, zbog snažnog rasta inflacije.

Istraživanje koje su publikovale kompanija YouGov i konsultantska kuća Cebr je pokazalo da je mjera koja prati finansije domaćinstva u Velikoj Britaniji bila na najnižim nivoima u posljednjih deset godina od kada se ova mjera prati, pod uticajem rasta troškova života. Iz YouGov je konstatovano da kriza troškova života ima ozbiljan uticaj na povjerenje potrošača. Ipak, kako se ističe, druge mjere daju određeni optimizam, te tako rezultati koji se odnose na vlasnike kuća bilježe rast četvrti mjesec zaredom, dok je mjera sigurnosti posla poboljšana nakon uzastopnog pada tokom posljednja dva mjeseca.

Ministar finansija Velike Britanije Sunak se suočava sa intenzivnim pritiscima lidera Konzervativne partije da preduzme akciju u ovomjesečnom proljetnom saopštenju, kako bi ublažio krizu troškova života, koja je dramatično pogoršana ruskom invazijom na Ukrajinu. Kada je upitan o uticaju sankcija koje su uvedene Rusiji i njihovih posljedica za građane Velike Britanije poslovni sekretar, Kwarteng je poslanicima rekao da vjeruje da je javnost „spremna da izdrži teškoće“ u solidarnosti sa građanima Ukrajine. Naredna sjednica MPC BoE na kojoj bi moglo doći do promjene referentne kamatne stope se održava 17. marta. Učesnici tržišta novca trenutno očekuju da bi se do juna referentna kamatna stopa mogla povećati za više od 100 baznih poena. Pomenuto implicira dva povećanja od 25 baznih poena i ujedno povećanje od 50 baznih poena tokom naredna tri sastanka.

Rat u Ukrajini pojačava rizike za drugi skok inflacije u Velikoj Britaniji tokom ove jeseni i ujedno pojačava rizike recesije, kako procjenjuje Resolution Foundation. Rast cijena mogao bi premašiti 8%, što je četiri puta više od cilja Banke Engleske, upozorila je grupa sa sjedištem u Londonu u objavljenom izvještaju.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (M/M)	JAN	0,1%	0,8%	-0,2%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	JAN	1,9%	2,3%	0,4%
3.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	JAN	3,1%	3,6%	1,3%
4.	Građevinski sektor (G/G)	JAN	9,1%	9,9%	7,4%
5.	Uslužni sektor (M/M)	JAN	0,2%	0,8%	-0,5%
6.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	JAN	-12,600	-26,499	-12,354

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,82595 na nivo od 0,83703, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3230 na nivo od 1,3037.

JAPAN

Većina tržišnih učesnika je u iščekivanju sastanka MPC BoJ koji će se održati 18. marta. Prema nezvaničnim informacijama, BoJ bi mogla umanjiti ekonomsku procjenu na sastanku, kako je povećan broj zaraženih omikron sojem zadao veći udarac potrošnji nego što je očekivano. Očekuje se da bi BoJ mogla na sastanku upozoriti i na rast ekonomskih rizika zbog ukrajinske krize, koja prijete da ugrozi potrošnju i korporativne profite kroz rastuće troškove energije. Nakon ekonomskog oporavka koji je zabilježen krajem prošle godine, čini se da je potrošnja smanjena jer su omikron soj i suzbijanje Covid19 uticali na smanjenje kretanja i zadržavanje ljudi u kućama.

Guverner BoJ Kuroda je odbacio mogućnosti pooštavanja monetarne politike ili povlačenje stimulansa u mogućim situacijama snažnog rasta inflacije, koje bi mogle biti podstaknute rastućim cijenama goriva, te je naglasio potrebu da se prvo sačeka da se plate povećaju. Kriza u Ukrajini je uticala da cijena nafte dostigne najviši nivo u posljednjih 14 godina, čime su se povećale mogućnosti da će se stopa inflacije približiti ciljanom nivou BoJ od 2%, već narednog mjeseca. Kuroda je izjavio da BoJ nastoji postići umjerenu inflaciju, praćenu rastom plata i korporativnih profita i da ukoliko cijene sirove nafte i roba podstaknu snažan rast inflacije, a plate ostanu i dalje niske, to bi se negativno odrazilo na prihode domaćinstva i korporativne profite. Sporiji tempo ekonomskog rasta od očekivanog koji je zabilježen u IV kvartalu je sugerisao da je oporavak Japana usporen sa pojavom novog soja omikron. GDP je u IV kvartalu, prema finalnim podacima, povećan za 4,6% kvartalno svedeno na godišnji nivo, ispod očekivanja (5,6%).

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Novčane zarade zaposlenih (G/G)	JAN	0,1%	0,9%	-0,4%
2.	Tekući bilans (u milijardama JPY)	JAN	-870,5	-1.188,7	-370,8
3.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	JAN	-1.890,4	1,604,3	-318,7
4.	Vodeći indeks (prelim.)	JAN	103,6	103,7	104,7
5.	Koicidirajući indeks (prelim.)	JAN	92,3	94,3	94,8
6.	Monetarni agregat M2 (G/G)	FEB	3,5%	3,6%	3,6%
7.	Monetarni agregat M3 (G/G)	FEB	3,1%	3,2%	3,3%
8.	GDP (Q/Q) final.	IV kvartal	5,6%	4,6%	-2,8%
9.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) final.	FEB	-	31,6%	61,3%
10.	Indeks veleprodajnih cijena (G/G)	FEB	8,6%	9,3%	8,9%
11.	Potrošnja domaćinstava (G/G)	JAN	3,4%	6,9%	-0,2%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 125,55 na nivo od 127,96. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 114,82 na nivo od 117,29.

NAFTA I ZLATO

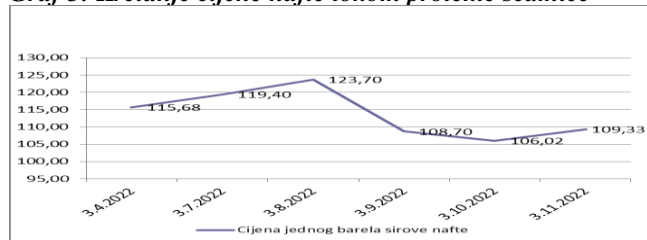
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 115,68 USD (105,86 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena nafte je bilježila veoma volatilna kretanja pod uticajem rata u Ukrajini i pojačanih neizvjesnosti oko isporuke nafte. Početkom sedmice cijena je bila pod uticajem očekivanja odluke SAD i Evrope o uvođenju zabrane na uvoz nafte iz Rusije, dok su se smanjili izgledi za brzi povratak ponude nafte Irana. Sredinom sedmice SAD i Velika Britanija su donijele odluku da zabrane uvoz nafte i gasa iz Rusije, što je uticalo na to da se cijena tokom trgovanja poveća do 130 dolara po barelu. Evropa se suzdržala od zabrane uvoza nafte i gasa iz Rusije. Moskva je na ove zabrane odgovorila tako što je najavila kontrolu izvoza ključnih dobara i sirovina “neprijateljskim” zemljama.

Kompanija Shell je objavila planove povlačenja iz ruske proizvodnje nafte i gasa, dok je iz Unilevera saopšteno da će prestati da prodaju proizvode u Rusiji. Uprkos ovim najavama, već narednog dana, u srijedu, došlo je do oštrog pada cijene nafte, preko 12% dnevno, nakon što su UAE podržali povećanje obima proizvodnje nafte zemalja članica OPEC-a. Pored toga, Iran je signalizirao da je spreman da proizvodi više nafte, ukoliko to bude potrebno, što je dodatno uticalo na pad cijene nafte. Cijena nafte je imala tendenciju rasta u petak, iako je na sedmičnom nivou zabilježen pad cijene, jer investitori procjenjuju potencijalne napore zamjene isporuke nafte iz Rusije drugim izvorima nakon invazije Rusije na Ukrajinu. Cijena je tokom trgovanja u petak povećana za 3,12% u odnosu na cijenu prethodnog dana, dok je na sedmičnom nivou zabilježen pad cijene od 5,49%.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 109,33 USD (100,19 EUR).

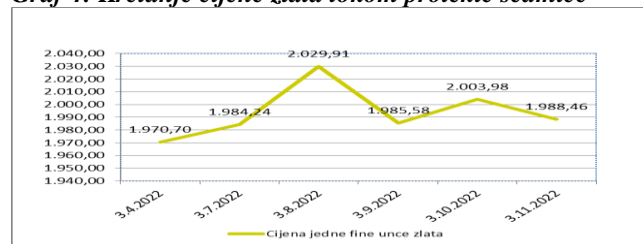
Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.970,70 USD (1.803,35 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena zlata je bila volatilna, uglavnom pod uticajem neizvjesnosti na relaciji Rusija – Ukrajina i očekivanja u vezi s kretanjem inflacije i odgovora Fed a i drugih globalnih centralnih banaka na snažan rast inflacije. Do sredine sedmice cijena zlata je uglavnom rasla kao rezultat pojačane averzije prema riziku koja je podstaknuta rasprodajom dionica i rastom cijene nafte i ostalih dobara. LBMA je suspendovala svih šest ruskih rafinerija zlata i srebra sa svoje isporuke (Good Delivery List) prateći sankcije koje su SAD, Evropska unija i Velika Britanija uvele toj zemlji. Snažan rast cijene zlata zabilježen je na zatvaranju tržišta u utorak, kada je tokom trgovanja dostizala vrijednost do 2.070 USD po unci. Kao i nafta, cijena zlata je bila pod uticajem odluke o zabrani uvoza gasa i nafte iz Rusije, ali i izraženih neizvjesnosti oko rastuće inflacije i slabog ekonomskog rasta, što je pojačalo ulaganja u sigurne aktive. Već u srijedu cijena zlata je smanjena, te je zabilježen najveći dnevni pad u posljednjih sedam mjeseci pod uticajem globalne rasprodaje dobara, nakon što je visoki zvaničnik Ukrajine izjavio da je njegova zemlja otvorena za razgovore sa Rusijom u vezi sa zahtjevom za neutralnošću ukoliko se dobiju sigurnosne garancije. Cijena zlata je tokom trgovanja u petak imala blagu tendenciju pada jer investitori procjenjuju odluke Fed a o eventualnom povećanju kamatnih stopa na sastanku koji se završava 16. marta, ali i eventualne ishode rata u Ukrajini. Trgovci se pripremaju za povećanje troškova pozajmljivanja na narednom sastanku za 25 baznih poena. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.988,46 USD (1.822,27 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 0,90%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.